

P I Ń S K I

PRZEGLĄD DIECEZJALNY

Treść numeru:

DZIAŁ URZĘDOWY. Akta Kurji Diecezjalnej: Zarządzenie Pasterskie o nabożeństwie do Ś-go Józefa str. 1.— Zarządzenie Pasterskie Wielkopostne str. 3.— List O. Prowincjała XX. Jezuitów, w sprawie misyj i rekolekcyj str. 4.— Powoływanie się na № sprawy. — Nadsyłanie opłaconej odpowiedzi telegr. str. 4.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. O zwrot ziemi kościelnej. („Słowo” wileńskie).

Dział urzędowy.

AKTA KURJI DIECEZJALNEJ.

1. Zarządzenie Pasterskie o nabożeństwie do Ś-go Józefa.

Do
Czcigodnego Duchowieństwa Diecezji.

W celu rozbudzenia względnie rozszerzenia nabożeństwa do św. Józefa i uproszenia tem skuteczniejszej pomocy tego św. Patrjarchy, przybranego Ojca P. Jezusa, Oblubieńca N. Maryi Panny i Opiekuna Kościoła Św., polecam, Bracia Kochani, co następuje:

1. W ciągu marca zamiast zwykłych modłów po mszach czytanych, a także po mszach śpiewanych, zechcą Księża odmawiać głośno z ministrantem i z ludem Litanję do św. Józefa z wierszem i modlitwą „Boże, któryś w niewysłowionej dobroci i t. d.”
2. Taż litanja ma być w niedziele i święta dodawana po sumie po innych, jakie wypadną modłach, przed „Anioł Pański”.
3. Jeśli się kiedy odprawia tylko msza pogrzebowa lub inna z absolucją (Libera), to Litanję należy odmówić przed nabożeństwem lub po niem (po zdjęciu szat żałobnych).

4. W dniu 1-m marca (względnie pierwszym po otrzymaniu niniejszego zarządzenia) należy do litanji dodać też drugą modlitwę: „O strożu i Ojcie dziewic”.

5. W dniu uroczystości św. Józefa (19 wzgl. 20 marca) nabożeństwo powinno się odprawić jak w święta (suma, choćby o wcześniejszej godzinie niż zwykle, kazanie), a po sumie doda się jako druga modlitwa po litanji: „o chwalebny św. Józefie i t. d.”.

6. W ostatnim dniu marca po litanji drugą modlitwą będzie: „Pomnij, o najczystszy Oblubieńczy i akty „Jezu, Maryjo, Józefie św.”

7. W każdej szkole odmówi katecheta z dziećmi w marcu raz jeden litanję do św. Józefa z modlitwami: „Boże, Któryś w niewysławionej i t. d.” i „O Stróżu i Ojcie dziewic i t. d.”, a w inne dni, kiedy przybywa na lekcje modlitwę: „Pomnij, o najczystszy i t. d.”

8. Lit. do św. Józefa ma być odmawiana także zamiast innych modłów przez całą oktawę uro-

czystości św. Józefa po Wielkiejnocy, a w samym dniu uroczystości po sumie doda się nadto modlitwa: „O chwalebny i t. d.

Tekst litanji i modlitw wymienionych dodaje się przy niniejszem.

Przepisy powyższe wydają się na rok bieżący i na stałe.

Dan w Pińsku dn. 26 lutego 1927 r.

† Zygmunt bp.

Litanja do Św. Józefa.

*Kyrie elejson, Chryste elejson, Kyrie elejson.
Chryste usłysz nas! Chryste wysłuchaj nas!
Ojcze z nieba, Boże, zmiłuj się nad nami.
Synu, Odkupicielu świata Boże, zmiłuj się nad nami.
Duchu święty, Boże, zmiłuj się nad nami.
Święta Trójco jedyny Boże, zmiłuj się nad nami.*

*Święta Maryjo,
Święty Józefie,
Wstawiony potomku Dawida,
Gwiazdo Patrjarchów,
Oblubieńcze Bogarodzicy,
Przeczysty stróżu Najświętszej Dziewicy,
Żywicielu Syna Bożego,
Troskliwy obrońco Chrystusa,
Głowo Najśw. Rodziny,
Józefie najsprawiedliwszy,
Józefie najczystszy,
Józefie najroztrośniejszy,
Józefie najmężniejszy,
Józefie najposłusznější,
Józefie najwiernější,
Przykładzie cierpliwości,
Miłośniku ubóstwa,
Wzorze rękodzielników,
Ozdobo życia domowego,
Opiekunie dziewic,
Umocnienie rodzin,
Pociecho nieszczęśliwych,
Nadziejo niemocą złożonych,
Patronie unierajających,
Postrachu duchów ciemności,
Opiekunie Kościoła świętego,
Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
przepuść nam, Panie!*

*Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
wysłuchaj nas Panie!*

*Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
zmiłuj się nad nami!*

V. Postanowił go panem domu Swego

R. I książęciem wszystkiej posiadłości swojej.

MÓDLMY SIĘ.

Boże, któryś w niewysłowionej dobroci raczył wybrać św. Józefa na Oblubieńca Najświętszej Rodzicielki Swojej, spraw, prosimy, abyśmy zasłużyli na orędownictwo w rzebiosach tego, którego jako opiekuna czcimy na ziemi. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków Amen.

(300 dni odp. Pius X d. 18 marca 1909 r.)

Modlitwy do Św. Józefa.

I.

Pomnij, o najczystszy Oblubieńcze P. Maryi, o mój najmiłszy opiekunie, Józefie św., że nie słyszano nigdy, aby ktokolwiek, wzywający Twej opieki i Twej pomocy pozostał bez pociechy. Tą ufnością ożywiony, przychodzę do Ciebie i z całą ducha gorącością Tobie się polecam. Nie odrzucaj modlitwy mojej, o przybrany Ojcze Odkupiciela mego, ale racz ją przyjąć łaskawie Amen.

(300 d. odpustu — Pius IX Breve 26 czerwca 1863)

II.

O łaskę czystości.

O Stróżu i Ojcze dziewic, Józefie św., którego wiernej straży sama niewinność, Jezus Chrystus i Maryja Panna nad pannami, powierzona była, Ciebie przez ten podwójny, a najdroższy skarb, Jezusa i Maryję proszę i błagam, zachowaj mnie od wszelkiej nieczystości, i spraw, abym myślą nieskalaną sercem niewinnem i czystem ciałem Jezusowi i Maryi zawsze w jak największej czystości służył. Amen.

(300 d. odp. Pius IX Reskr. św. Kongr. odp. 4 listopada 1877.)

III.

Jako do patrona kościoła.

O chwalebny św. Józefie, wybrany od Boga na domniemanego ojca Jezusa Chrystusa, najczystszego oblubieńca zawsze najczystszej Dziewicy Maryi i głowę świętej rodziny, a dla tego obrany przez Namieśnika Chrystusowego niebieskim Patronem i Obrońcą Kościoła, założonego przez Jezusa, z największą ufnością błagam Cię dziś o potężną Twoją pomoc dla całego wojującego Kościoła. Ochraniaj w szczególniejszy sposób z Twą prawdziwie ojcowską miłością Ojca świętego i wszystkich biskupów i kapłanów, zostających w jedności ze świętą Stolicą Piotrową. Bądź obrońcą tych wszystkich, którzy pracują około zbawienia dusz wśród ucisków i utrapień tego życia, i spraw, by wszystkie ludy tej ziemi podały się z uległością Kościołowi świętemu, ponieważ to dla wszystkich koniecznym jest środkiem do dostąpienia żywota wiecznego. Racz także, o najdroższy Józefie święty, przyjąć łaskawie to poświęcenie, jakie Ci sam ze siebie czynię. Oddaję się Tobie zupełnie, abys mi zawsze był Ojcem, Obrońcą i Przewodnikiem na drodze zbawienia. Wyjednaj mi wielką czystość serca i gorące zamiłowanie życia wewnętrznego. Spraw, by za Twym przykładem wszystkie me sprawy były skierowane na największą chwałę Boga w zjednoczeniu z Bos-

Módl się za nami.

kiem Sercem Jezusa, z Niepokalanem Sercem Maryi i z Tobą. Nakoniec przyczyniaj się za mną, bym i ja był uczestnikiem pokoju i radości, jakich Ty używałeś przy swojej świętej śmierci. Amen.

(300 dn. odpustu Leon XIII Reskr. Św. Kongr. Odp. 18 lipca 1885).

Akty strzeliste o dobrą śmierć.

Jezu, Maryo, Józefie, Wam oddaję serce i duszę moją.

Jezu, Maryjo, Józefie, bądźcie ze mną przy skonaniu.

Jezu, Maryjo, Józefie, niech przy Was w pokoju Bogu ducha odda n.

(300 d. odpustu — Pius VII Dekr. św. Kongr. Odp. 28 kwietnia 1807).

2. Zarządzenie Pasterskie wielkopostne.

Do Czcigodnego Duchowieństwa Diecezji.

Niektóre prawa i przepisy kościelne powinny być dla doniosłości swojej często ludowi przypominane i wykładane z objaśnieniem ich racji i celowości, aby chrześcijan zachęcić do pokornego a sumiennego posłuszeństwa. Do praw takich należą święcenia dni świętych i zachowania postów. Kodeks kościelny zamieszcza je w kan. 1423-1254.

Niniejszem polecamy Czcigodnym Kapłanom, aby coroku przedewszystkiem przy zbliżającym się W. Poście wyjaśnili swym wiernym (parafjanom, uczniom i t. d.) obowiązujące prawo postu. Odnośne kanony są sformułowane bardzo jasno. Ale dla wytłumaczenia ich, należy się zapoznać dokładnie z komentarzami moralistów (Tanquerey, Noldin i t. d. w nowych wydaniach uwzględniają nowy Kodeks kościelny). Ze szczególną starannością należy wiernym wyłożyć okoliczności, zmniejszające lub zawieszające obowiązek zachowywania bądź wstrzemięźliwości od mięsa, bądź postu, i pouczać o konieczności proszenia w razie potrzeby o dyspensę.

Dla zapobiegania niepokojom sumienia, określamy bliżej, w jakich granicach obowiązuje unica refectio postna. Mówi się o tem w kan. 1254 § 2. Nie mam zapewne potrzeby zachęcać Czcigodnych Braci Kapłanów, aby sami dawali szczególnie przykład panowania nad sobą i miarkowania jedzenia. Nam wypada mniej niż komu innemu wmawiać w siebie zbyt łatwo, że „nie możemy postu zachować ściśle”. Zarówno ograniczanie pokarmu jak potrzeba krepowania się

nie są miłe, ale post jest przecie pokutą i umartwieniem, są to niezbędne czynniki postępu duchownego, a nie mamy ich zbyt dużo w życiu. Ceniśmy te, które się nam nastarczają, tem bardziej, że są tak małe i łatwe do zniesienia. Względem świeckich można być bardzo łagodnym w wymaganiach. Normą niech będzie dla wszystkich: jedzenie dostateczne raz na dzień, mniej więcej trzecia część lub najwyżej połowa tego (naturalnie bez mięsa) przy drugim jedzeniu i ćwierć przy trzecim. Normę tę rozszerzać może stan zdrowia danej osoby i siły, których jej stan i zajęcie wymagają. Wolni są wogóle od zmniejszenia zwykłego jedzenia (oczywiście w granicach wstrzemięźliwości) ci, którym zachowanie postu (co do ilości) grozi chorobą lub chorobliwym osłabieniem, albo utrudnia znacznie spełnianie obowiązków. Z reguły osoby, pracujące ciężko, są wolne od postu co do ilości, nie mówiąc już o tem, że wiele z nich ma stale zbyt marne pożywienie, aby można było wkładać na nie jeszcze obowiązek ograniczania ilości posiłków. Także matki w okresie ciąży i karmienia dzieci nie powinny pościć. W oddzielnych wypadkach przyczyną, uwalniającą od obowiązku „refectionis unice”, może być doraźna trudność dostania pożywnej strawy, albo nawet wymaganie miłości bliźniego (np. względy gościnności).

Kto jest widocznie wolny od obowiązku poszczenia, ten nie potrzebuje dyspensy; ale starać się o nią powinien każdy, komu poszczenie wydaje się zbyt uciążliwym, lecz dla okoliczności mniejszej wagi. Każdy zaś, kto nie może postu zachować w całej rozciągłości, powinien starać się zachować go w pewnej mierze przynajmniej, a przytem przez jakiś dobry uczynek (modlitwę, usługę oddaną bliźniemu, pokutę dobrowolną), wynagrodzić przekroczenie chociaż mimowolne przykazania. Kapłanom, udzielającym dyspensy, polecam, aby wkładali na dyspensowanych obowiązek zamienny odbycia prócz zwykłej spowiedzi i komunji wielkanocnej jeszcze drugiej między Wielkanocą, a Bożem Ciałem (o ile będą widzieli, że nie przekracza to możliwości danej osoby). XX. Proboszczowie mają z urzędu ius ordinarium in foro utroque, prawo dyspensowania osób oddzielnych; udzielamy prawa tego wszystkim innym kapłanom na okres zbliżającego się W. Postu.

Dan w Pińsku, 28 lutego 1927 r.

† ZYGMUNT Bp.

3.

LIST O. PROWINCJAŁA XX. JEZUITÓW.

W sprawie misyj i rekolekcyj.

Warszawa, dnia 27 października 1926 r.
Św. Józefa 12.

Ekscelencjo

Najdostojniejszy Księżę Biskupie!

Donoszę uprzejmie, że kierownictwo misyj ludowych, dawanych przez Ojców naszego zakonu, objął O. Stanisław Sopuch, którego siedzibą jest obecnie nasze kolegium teologiczne w Lublinie (adres: Lublin, Bobolanum). Ponieważ Przew. Księża Proboszczowie zwracają się często o misję czy do Chelma, Kalisza lub Dzieżdzic, gdzie poprzednio kierownicy misyj rezydowali, co utrudnia i nie potrzebnie przedłuża korespondencję, wdzięczny byłbym Waszej Ekscelencji, gdyby był łaskaw ogłosić w swem piśmie diecezjalnem, że w sprawach wszelkich, dotyczących się misyj dawanych przez Ojców naszego zakonu, mają się Przew. Księża Proboszczowie wprost zwracać do O. Stanisława Sopucha pod wyżej podanym adresem.

Tyczy się to jedynie misyj ludowych, nie zaś rekolekcyj czy dla inteligencji, czy dla szkół, lub innych prac, po które mogą się Przew. Księża zwracać do przełożonych bliższych domów naszego zakonu, lub nawet bezpośrednio do mnie, zwłaszcza, gdy chodzi o rekolekcje dla Kapłanów.

Przy tej sposobności uprzejmie upraszam Waszą Ekscelencję o przypomnienie Przew. Księżom zarządzenia, o ile mi wiadomo, poprzednio już wydanego, by w razie misyj w

jakiejs parafji, sąsiedni Księża na dzień oznaczony zjeżdżali się licznie i to nie tylko na jedną lub drugą godzinę, do słuchania spowiedzi. Bez tej pomocy bowiem misje ludowe nie wydadzą odpowiednich skutków, gdyby choćby część wiernych biorących w nich udział bez spowiedzi odejdzie. Nie chcę wcale przez to, broń Boże, winić Przew. Kleru, który, jak słyszę, zwykle chętnie używa swej ofiarnej pomocy, ale zwrócić uwagę na ważność sprawy.

Całuję ręce Waszej Biskupiej Mości łącząc wyrazy najgłębszej czci.

Waszej Ekscelencji

Najniższy w Chr. sługa
(—) Ks. J. Sawicki
Prowincjał OO. Jezuitów.

4. Powoływanie się na № sprawy.

Nadsyłanie opłaconej odpowiedzi telegr.

L. 10580/26. Pińsk, dn. 3 grudnia 1926 r.

Kurja przypomina, by WW. XX. przy odpowiedzi do Kurji zawsze powoływali się na L. dz. i datę pisma kurjalnego, same zaś pismo musi być zredagowane na półarkuszu z szerokim marginesem, by Kurja miała miejsce do niezbędnych adnotacji z lewej strony pisma.

Przy zapytaniach telegraficznych /do których należy uciekać się jaknajrzadziej i w razie tylko ostatecznym/ należy nadsyłać opłaconą odpowiedź nie mniej niż na 15 słów. Zapytania telegraficzne bez opłaconej odpowiedzi nie będą uwzględniane.

Kanonik Ks. H. Humnicki

Kancierz Kurji Biskupiej.

Dział nieurzędowy.

O zwrot ziemi kościelnej

Komitet kościelny w Podbrzeziu poczynił starania o zwrot ziemi należącej do kościoła, a znajdującej się obecnie w rękach rządu.

Na marginesie tej sprawy zaznaczyć należy, że ongiś jeden z proboszczów tej parafji przeszedł na prawosławie przepisując całą parafję. Władze rosyjskie w przeciągu kilkunastu lat uważały parafjan za prawosławnych,

osadziły prawosławnego duchownego i zabraniały ludności uczęszczania do kościołów katolickich.

Ukaz tolerancyjny pozwolił ludności wrócić na łono kościoła katolickiego. Obecnie na terenie parafji podbrzeskiej mieszka tylko dwie rodziny prawosławne, a i te są napływowe.

Podkreślić należy, że urząd ziemski wszelkimi siłami stara się sprawę zwrotu ziemi kościelnej przewlec.

„Słowo” wileńskie.